

Maakuntauudistus keskittää sote-vallan suurille kaupungeille: Lähes puolet kunnista saamassa vain 0–1 paikkaa tuleviin aluevaltuustoihin

Ajatuspaja Toivon selvitys, huhtikuu 2021

Selvityksen lähtökohdat, oletukset ja rajaukset

Ajatuspaja Toivo on laskenut, miten tulevissa aluevaltuustossa paikat jakautuisivat kuntien kesken, jos ne jakautuisivat samassa suhteessa kuin vuoden 2017 kuntavaalien annetut äänet. Hallituksen esityksen mukainen aluevaltuusto valitaan suorilla vaaleilla maakunnan alueelta ilman nykyisistä kuntayhtymistä tuttuja äänivaltaleikkureita. Tämä tietenkin tarkoittaa, että kaikissa tapauksissa maakunnan keskuskaupunki tulee saamaan väkimääränsä myötä erittäin vahvan aseman. Kuudessa maakunnassa keskuskaupungin väkiluku on yli puolet maakunnan väkiluvusta ja sen lisäksi viidessä maakunnassa yli 40 prosenttia.¹ Äänivaltaleikkurien poistuminen on jo edellisen vaalikauden sote-uudistukseen kuulunut muutos, joten uudesta asiasta ei ole kysymys.

Hallituksen esityksen mukaan aluevaltuustoon ehdolle saadaan asettaa enintään 1,25-kertainen määrä ehdokkaita valtuustoon valittavien määrään nähden. Pienimmillä hyvinvointialueilla (enintään 200 000 asukasta) valtuustoon valittaisiin vähintään 59 jäsentä. Suuremmilla hyvinvointialueilla valittaisiin valtuutettuja vähintään 69 (enintään 400 000 asukasta), 79 (enintään 600 000 asukasta) tai 89 (yli 600 000 asukasta).²

Asukasluku	Valtuuston koko	Valtuusto x 1,25	Ehdokaslistan max.pituus
Enintään 200 000	59	73,75	73
Enintään 400 000	69	86,25	86
Enintään 600 000	79	98,75	98
Yli 600 000	89	111,25	111

¹ Ylen uutinen: "Tulevaisuudessa isot kunnat päättävät myös pienten kuntien sosiaali- ja terveysasioista? Näin käy, mikäli sotelakiesitys toteutuu". <https://yle.fi/uutiset/3-11852847>

² HE 241/2020 vp: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Sivut/HE_241+2020.aspx

Tässä selvityksessä eivät ole mukana Helsinki eivätkä Uudenmaan maakunnan osista muodostetut hyvinvointialueet. Mukana ovat muut 17 aluetta, jotka siis vastaavat jo aiemmista yhteyksistä tuttuja maakuntia.

Puolueet pyrkivät ehdokaslistoja kootessaan maksimoimaan vaalitulosta, mikä ohjaa painottamaan väkirikkaampia alueita myös ehdokasasettelussa. Näin ollen puhtaasti kunnittaisten äänimäärien mukaisessa suhteessa esitetty aluevaltuustopaikkojen jakautumien saattaa olla pienten kuntien näkökulmasta jopa optimistinen. Kuntavaaleissa annettujen äänien jakautumisen mukaisessa suhteessa tehty tarkastelu paljastaa, mitkä kunnat kaikkein todennäköisimmin ovat vaarassa jäädä kokonaan ilman aluevaltuutettuja ja mistä todennäköisesti saadaan läpi korkeintaan yksi.

Huomionarvoista on, että keskuskaupungit todennäköisesti painottuvat myös ehdokasasettelussa, koska ehdokaslistoille mahtuu vain murto-osa siitä määrästä ehdokkaita, mitä kuntavaaleissa kaikkiaan asetetaan. Näin tilanne sangen todennäköisesti tulee olemaan sellainen, että jokaisessa kunnassa ei jokaisella puolueella ole esimerkiksi mies- ja naisehdokasta. Myös ikä- ja ammattijakaumien huomioon ottaminen keskuskaupunkien ulkopuolisilla alueilla voi jäädä merkittävästi puutteelliseksi.

Toinen puoli pohdinnassa on, että yksittäisen pienen kunnan jääminen kokonaan ilman aluevaltuustopaikkaa on todennäköisempää, jos kunnasta asetetaan kovin monta ehdokasta, koska oman kunnan äänet eivät välttämättä maksimaalisesti keskitettyinä riitä edes yhden henkilön saamiseen läpi. Todellisuus ei tietenkään ole aivan näin yksioikoinen, koska ehdokkaita vaaleissa eivät aseta kunnat vaan puolueet.

Häntäpäin kunnassa ei edes valtuuston tai hallituksen puheenjohtajan tasoinen poliitikko voi olla varma läpimenostaan aluevaltuustoon, jos tunnettavuus ei ulotu kunnan rajojen ulkopuolelle. Toisaalta erittäin tunnettu ehdokas pikkukunnasta luultavasti menee helposti läpi, koska saa ääniä myös oman kuntansa ulkopuolelta. Mutta nämä tapaukset jäänevät harvinaisiksi poikkeuksiksi eivätkä olennaisesti muuta isoa kuvaa. Tämän näkökulman kattavia laadullisia oletuksia ei tässä selvityksessä siksi tehdä.

Tässä yhteydessä ei myöskään tehdä lukumääräisiä oletuksia paikkojen jakautumisesta puolueiden kesken. Tuloksista johtopäätöksiä vetäessä on kuitenkin kokonaiskuvan takia syytä huomata, että vuoden 2017 kuntavaalituloksen ja nykyisten puoluekannatuslukujen välillä on suuri ero etenkin keskustan ja perussuomalaisten kannatusosuuksien osalta. Kuntaliiton huhtikuussa 2017 tekemän laskelman mukaan keskusta olisi ollut nousemassa silloisten kannatuslukujen perusteella suurimmaksi peräti yhdeksässä silloisen esityksen mukaisessa maakunnassa ja vastaavasti perussuomalaiset ei yhdessäkään.³ Mikäli aluevaltuustojen vaalit käytäisiin nykyhetken mukaisessa yleiskannatustilanteessa, selvää tietenkin on, ettei tällainen tulos kummankaan osalta olisi lähelläkään.

Keskustan alavireisestä suoriutumisesta ei kuitenkaan hyödy pelkästään Perussuomalaiset, vaan sille tulossa olleita ykköspaikkoja ovat viemässä muutkin. Esimerkiksi Keski-Suomessa Keskusta olisi vuoden 2017 kannatuksella ollut 18 aluevaltuustopaikalla suurin ryhmä (ja SDP toiseksi suurin 16 paikalla). Vuoden 2019 eduskuntavaalituloksessa Keskustan ääniosuus vaalipiirissä putosi jo lähes tasoihin SDP:n ja Perussuomalaisten kanssa, ja nykyisen yleiskannatustason toteutuessa Keskusta jäisi todennäköisesti kummankin taakse.

³ Kuntaliitto / Marianne Pekola-Sjöblom, 18.4.2017; luvut liiteaineistossa.

Yleisiä havaintoja

Ensimmäisenä huomio kiinnittyy keskuskaupunkien huomattavaan painoarvoon, joka tuottaa peräti kahdeksalla alueella niille yksinään ehdottoman enemmistön aluevaltuustossa. Näiden lisäksi kuudessa tapauksessa keskuskaupunki on hyvin lähellä enemmistöä yksinään. Näille maakunnille tyypillistä on yksi tai useampi merkittävä seutukaupunki. Myös niissä kolmessa maakunnassa, joissa keskuskaupungin osuus jää alle 40 prosentin, keskuskaupungin osuus on yli kolmasosa paikoista, ja enemmistöön aluevaltuustossa riittävät keskuskaupungin osuuden päälle vain yhden seuraavaksi suurimman kunnan äänet. Voimakkaimmin maakunnan päätösvalta keskittyy Keski-Pohjanmaalla, missä Kokkolan painoarvo aluevaltuustossa on kuntavaaliäänien perusteella peräti 71 prosenttia.

Suurimmalla kaupungilla yksinään enemmistö (8)

- Päijät-Häme
- Kymenlaakso
- Etelä-Karjala
- Pohjois-Savo
- Keski-Suomi
- Keski-Pohjanmaa
- Pohjois-Pohjanmaa
- Pirkanmaa

Suurimman kaupungin osuus paikoista 40–50 % (6)

- Varsinais-Suomi
- Satakunta
- Kanta-Häme
- Etelä-Savo
- Pohjois-Karjala
- Kainuu

Suurimman kaupungin osuus paikoista 34–39 % (3)

- Pohjanmaa
- Etelä-Pohjanmaa
- Lappi

Voimakkaan keskittymisen seurauksena ainakin 59 pientä kuntaa on tämän selvityksen kattamissa maakunnissa jäämässä ilman yhtäkään aluevaltuutettua. Nämä kunnat ovat sellaisia, joissa annettujen äänien määrä on pienempi kuin viimeiseen aluevaltuustopaikkaan vaadittava suhdeluku. Kunnassa oleva äänestysvoima ei siis riitä viemään ehdokasta läpi, vaan asia jää kiinni puolueiden ehdokasasettelusta ja kunnan aluetta laajemmalle ulottuvasta ehdokkaan kampanjointikyvystä. Ainoastaan Päijät-Hämeessä, Kainuussa sekä Pohjois- ja Etelä-Karjalassa edes yksi paikka on jokaisen kunnan ulottuvilla. Eniten nollan aluevaltuutetun kuntia on viime kuntavaalien äänestyslukujen perusteella Pohjois-Pohjanmaalla ja Varsinais-Suomessa, joissa kummassakin peräti kymmenen pienintä kuntaa on saamassa nolla paikkaa aluevaltuustoon. Nollakuntien määrä on seuraavaksi suurin Keski-Suomessa (8), Pirkanmaalla (7), Pohjois-Savossa (6) ja Lapissa (5), ja loppuissa välillä 1–4.

Lisäksi 69 kuntaa on tilanteessa, jossa ovat saamassa aluevaltuustoon korkeintaan yhden paikan. Tällaisia kuntia on eniten Pohjois-Pohjanmaalla (11), Lapissa (8), Pirkanmaalla (7) ja Varsinais-Suomessa (7). Keskuskaupungit ovat viemässä tässä tarkastelussa mukana olevien 17 maakunnan aluevaltuustojen 1103 paikasta yhteensä 543 eli 49,2 %. **Ilman aluevaltuustopaikkaa tai korkeintaan yhteen paikkaan jäämässä olevien kuntien osuus Uudenmaan ulkopuolella olevista Manner-Suomen kunnista on 47 %.**

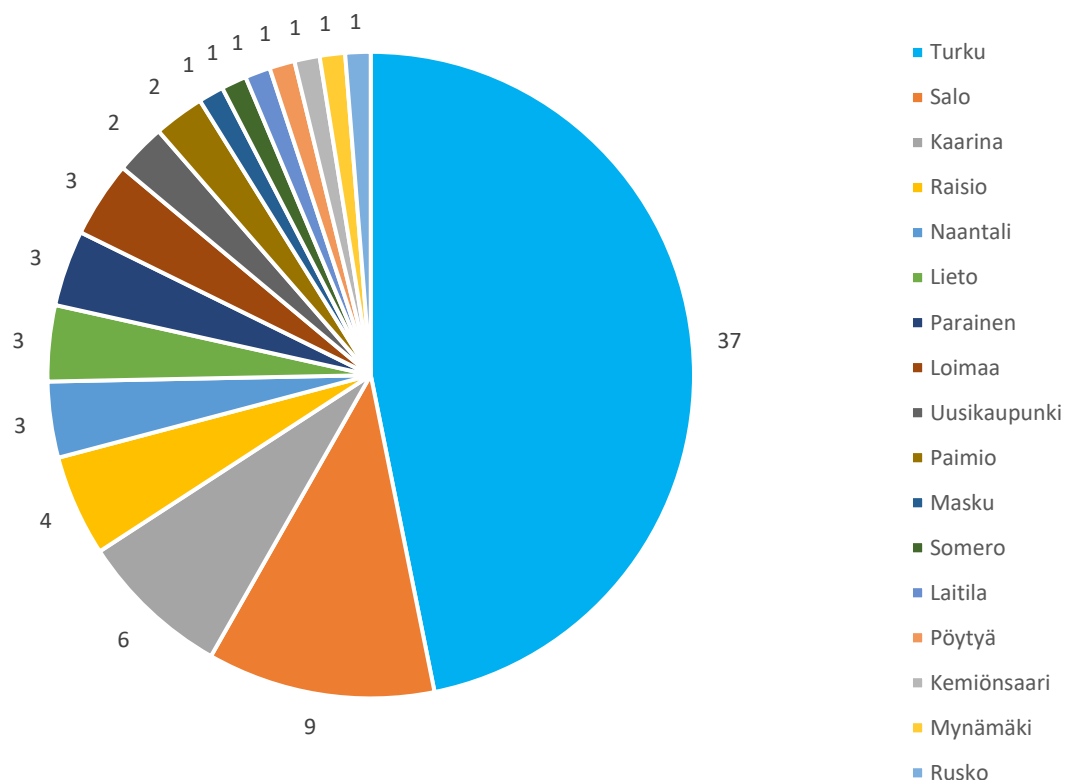
Aluevaltuustopaikat kunnittain kussakin maakunnassa

Seuraavassa osiossa esitetään ympyrädiagrammeina aluevaltuustopaikkojen jakautuminen kussakin maakunnassa. Mukana esityksessä ovat vain ne kunnat, jotka ovat viime kuntavaalien äänimäärän perusteella saamassa paikkoja aluevaltuustoihin. Tämän raportin pohjana käytetyt lukutiedot on kerätty Tilastokeskuksen julkisista vaaliaineistoista, ja laskentataulukot on julkistettu sen yhteydessä.

Varsinais-Suomi

Varsinais-Suomen aluevaltuuston koko on 79, josta Turun viime kuntavaalien äänimäärä toisi 37 paikkaa (47 %). Maakunnan väestökehitys on rakenteeltaan voimakkaasti Turkuun painottuva, joten vuoden 2022 tilanteessa saatetaan olla jo hyvin lähellä 50 prosenttia aluevaltuustopaikoista. Ehdokaslistan enimmäispituus Varsinais-Suomessa on 98.

Varsinais-Suomen aluevaltuuston paikkojen jakautuminen kunnittain.
Ennuste vuoden 2017 kuntavaalien äänimäärien mukaan

Yksityiskohtaisia huomioita

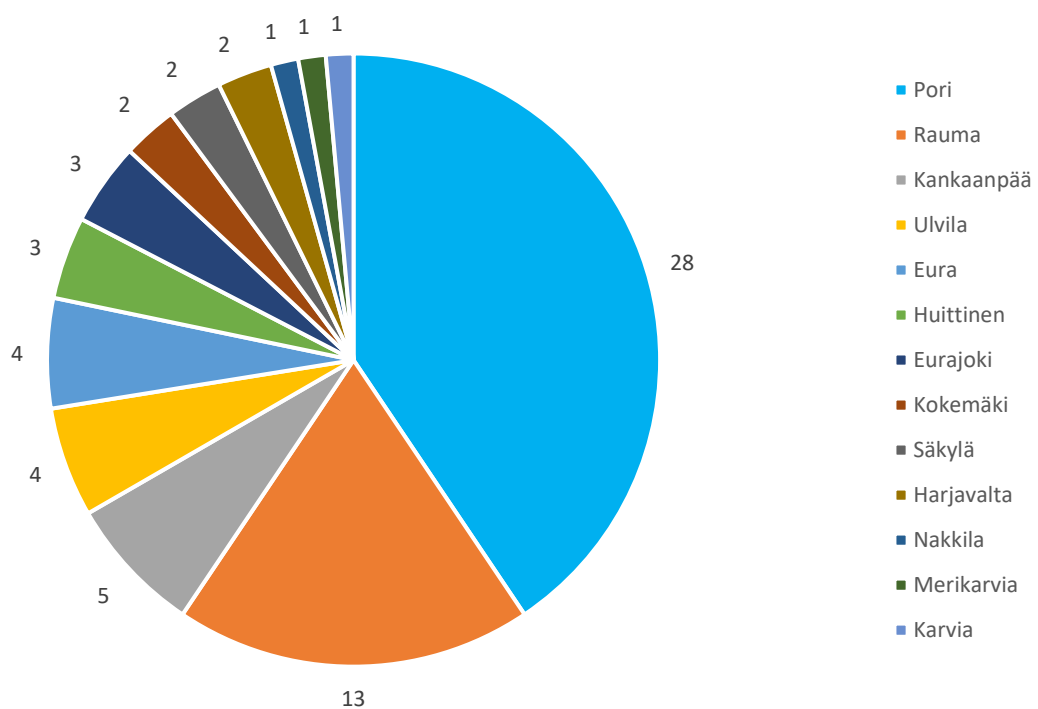
Varsinais-Suomen kohdalla korostuu kuntien suuri lukumäärä, jonka myötä on myös keskimääräistä enemmän niitä kuntia, jotka jäävät äänimääränsä perusteella äänikynnyksen alapuolelle ja ovat siten jäämässä ilman edustusta aluevaltuustossa.

- Enemmän kuin yhden paikan on saamassa yhdeksän kuntaa: Salo, Kaarina, Raisio, Naantali, Lieto, Parainen, Loimaa, Uusikaupunki ja Paimio.
- Vain yhden paikan ovat saamassa Kemiönsaari, Laitila, Masku, Mynämäki, Pöytyä, Rusko ja Somero.
- Kokonaan ilman paikkaa ovat jäämässä Aura, Koski Tl, Kustavi, Marttila, Nousiainen, Oripää, Pyhäranta, Sauvo, Taivassalo ja Vehmaa.

Satakunta

Satakunnan aluevaltuuston koko on 69, josta Pori on ottamassa 28 paikkaa (42 %). Satakunnalle luonteenomaista on vahva kakkoskaupunki Rauma. Nämä kaksi yhdessä muodostavat ylivoimaisen enemmistön aluevaltuustosta, ja loput kunnista ovat saamassa läpi enimmillään neljä edustajaa kukin. Ehdokaslistan enimmäiskoko on 86 ehdokasta. **(Korjaus aikaisempaan: Vuodenvaihteessa toteutunut Honkajoen liittyminen Kankaanpähän siirtää yhden paikan Porilta Kankaanpäälle)**

Satakunnan aluevaltuuston paikkajako kunnittain:
Ennuste vuoden 2017 kuntavaalien äänimäärien mukaan

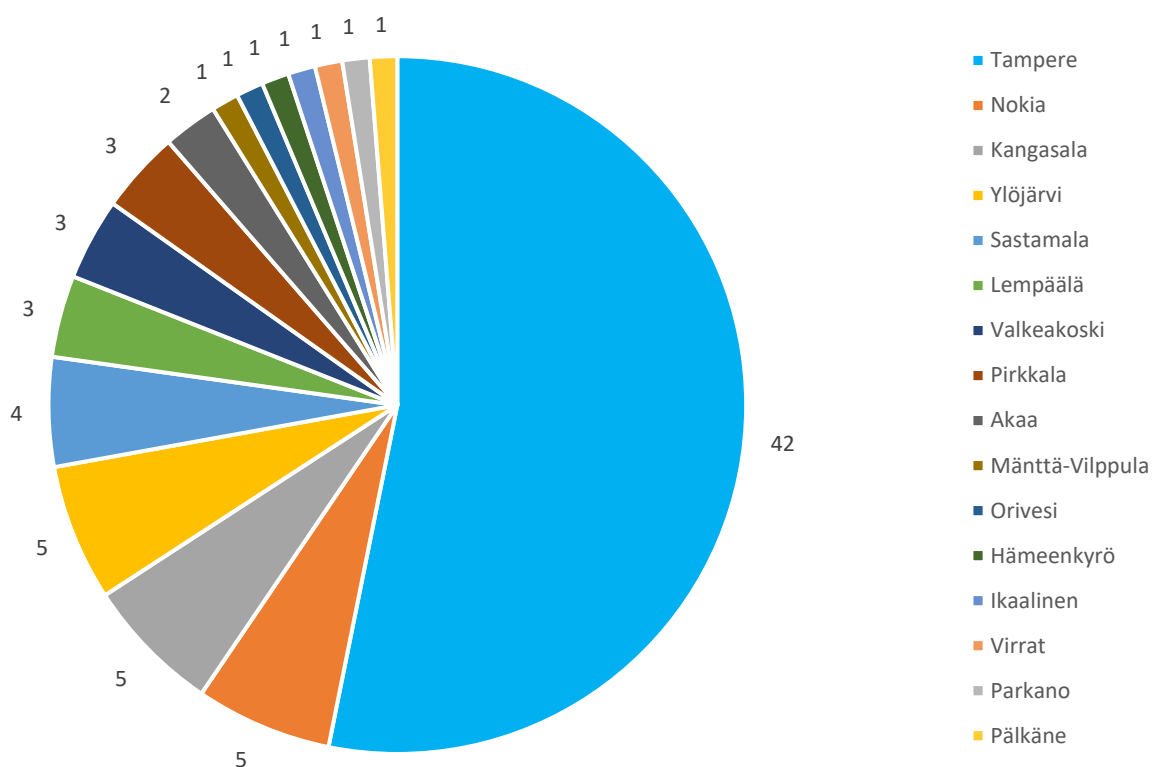
Yksityiskohtaisia huomioita

- Porin ja Rauman lisäksi useamman kuin yhden paikan on saamassa kahdeksan kuntaa: Ulvila, Kankaanpää, Eura, Huittinen, Eurajoki, Kokemäki, Säkylä ja Harjavalta.
- Enintään yhden paikan ovat saamassa Nakkila, Merikarvia ja Karvia.
- Kokonaan ilman paikkaa ovat jäämässä Jämijärvi, Pomarkku ja Siikainen.

Pirkanmaa

Pirkanmaan aluevaltuuston koko on 79 ja ehdokaslistan enimmäiskoko näin ollen 98. Keskuskaupunki Tampere on saamassa yksinään enemmistöön riittävät 42 paikkaa (53 %). Keski-Suomesta siirtynyt Kuhmoinen on mukana Pirkanmaan kokonaisuudessa, mutta ei ole saamassa paikkaa aluevaltuustoon kuten ei myöskään kuusi muuta pienintä kuntaa.

Pirkanmaan aluevaltuuston paikkojen jakautuminen kunnittain.
Ennuste vuoden 2017 kuntavaalien äänimäärien mukaan

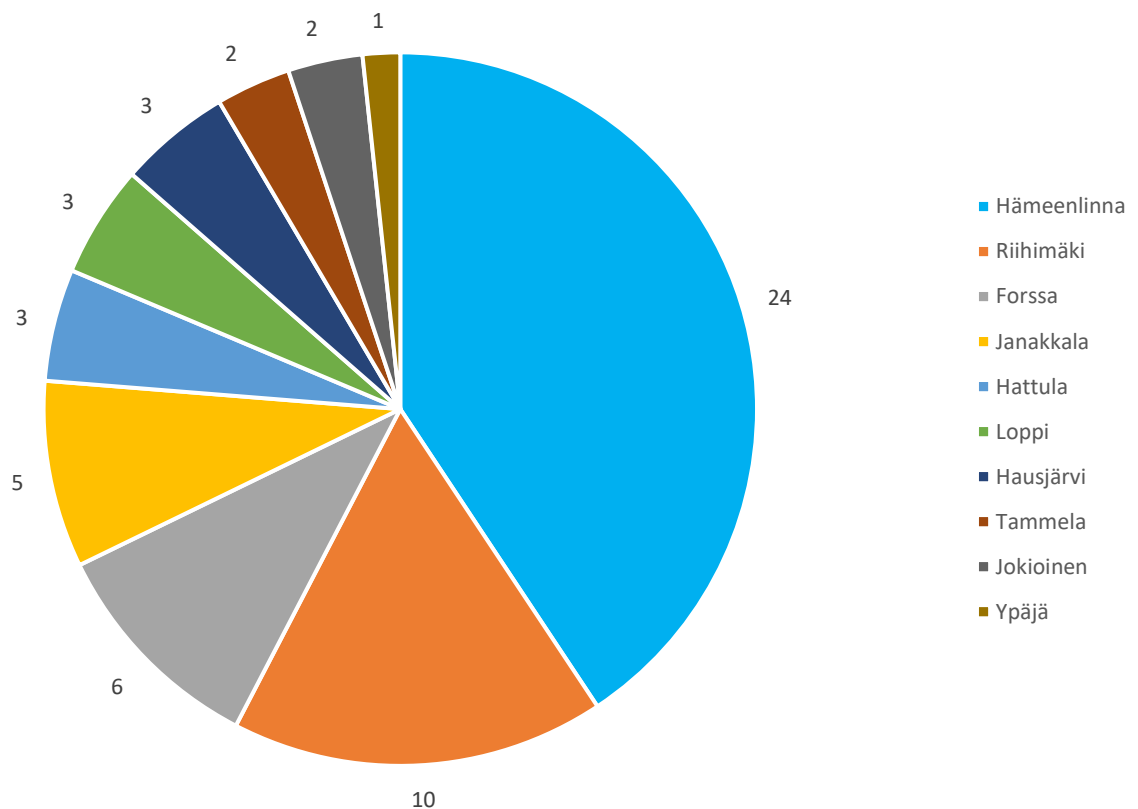
Yksityiskohtaisia huomioita

- Tampereen lisäksi enemmän kuin yksi paikka on tulossa kahdeksalle kunnalle: Nokia, Kangasala, Ylöjärvi, Sastamala, Lempäälä, Valkeakoski, Pirkkala ja Akaa.
- Enintään yhden paikan on saamassa seitsemän kuntaa eli Mänttä-Vilppula, Orivesi, Hämeenkyrö, Ikaalinen, Virrat, Parkano ja Pälkäne.
- Alle äänikynnyksen ja kokonaan ilman paikkoja ovat jäämässä Ruovesi, Urjala, Vesilahti, Punkalaidun, Kuhmoinen, Kihniö ja Juupajoki.

Kanta-Häme

Kanta-Hämeen 59 aluevaltuutetusta Hämeenlinnasta olisi 24, eli maakuntakeskus käyttäisi 41 prosentin äänivaltaa. Yhdessä Riihimäen kanssa koossa on kuitenkin 57 prosenttia, ja Forssankin kanssa juuri ja juuri enemmistö (50 %). Ehdokaslistan enimmäispituus Kanta-Hämeessä on 73 ehdokasta.

Kanta-Hämeen aluevaltuuston paikkajako kunnittain:
Ennuste vuoden 2017 kuntavaalien äänimäärien mukaan

Yksityiskohtaisia huomioita

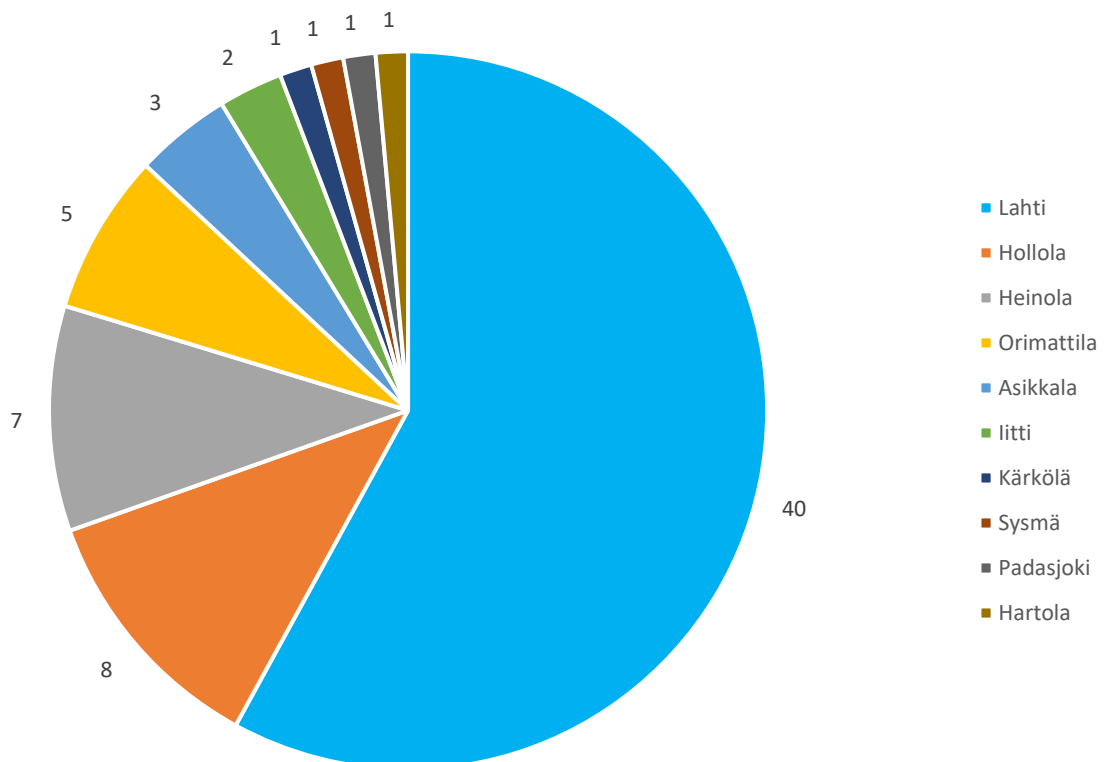
Vaikka neljä suurinta kuntaa on viemässä yli ¾ paikoista, tämä on silti yksi vähiten keskittyneistä maakunnista!

- Riihimäki (10), Forssa (6) ja Janakkala (5) ovat Hämeenlinnan jälkeen painoarvoltaan merkittävimmät, ja yhdessä Hämeenlinnan kanssa 76 % aluevaltuustosta.
- Kolme paikkaa ovat saamassa Hattula, Loppi ja Hausjärvi, kaksi Tammela ja Jokioinen.
- Ypäjä on saavuttamassa enintään yhden paikan, Humppila jäämässä nolliille.

Päijät-Häme

Päijät-Häme on siinä mielessä erikoislaatuinen maakunta, että sen aluevaltuustossa toisaalta jokaisella kunnalla on edes yhden paikan edustus, mutta toisaalta maakuntakeskuksella on yksinään ehdoton enemmistö, ja vieläpä selvä sellainen. Lahti on viemässä 69 paikasta 40, mikä tarkoittaa 58 prosentin osuutta. Ehdokaslistan maksimikoko on 86.

Päijät-Hämeen aluevaltuuston paikkajako kunnittain:
Ennuste vuoden 2017 kuntavaalien äänimäärien mukaan

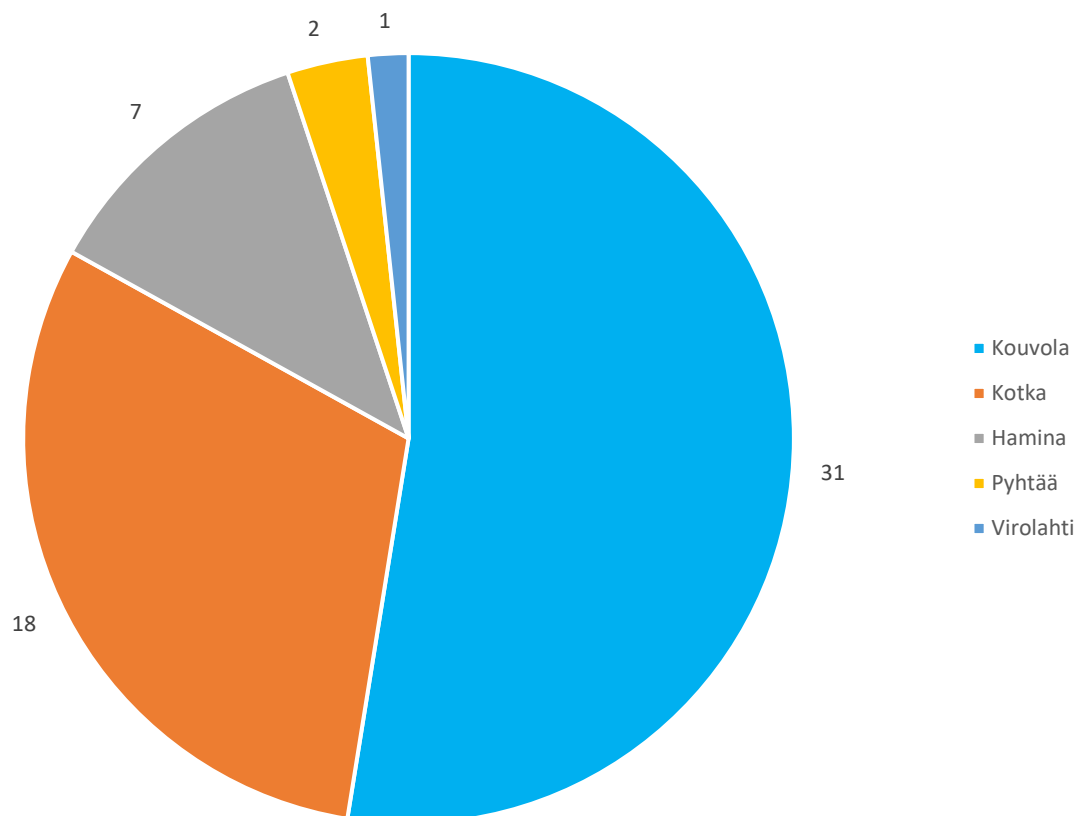
Yksityiskohtaisia huomioita

- Enemmän kuin yhden paikan aluevaltuustoon ovat saamassa Lahden lisäksi Hollola (8), Heinola (7), Orimattila (5), Asikkala (3) ja Iitti (2).
- Yhteen paikkaan ovat jäämässä Kärkölä, Sysmä, Padasjoki ja Hartola.

Kymenlaakso

Kymenlaaksossa on vain kuusi kuntaa, ja niistä pienin eli Miehikkälä on silti jäämässä ilman paikkaa aluevaltuustossa. Maakuntakeskus Kouvola on saamassa 59-paikkaisesta aluevaltuustosta ehdottoman enemmistön eli 31 paikkaa (53 %). Kakkoskaupunki Kotkakin on saamassa merkittävän edustuksen. Ehdokaslistan maksimikoko on 73.

Kymenlaakson aluevaltuuston paikkajako kunnittain:
Ennuste vuoden 2017 kuntavaalien äänimäärien mukaan

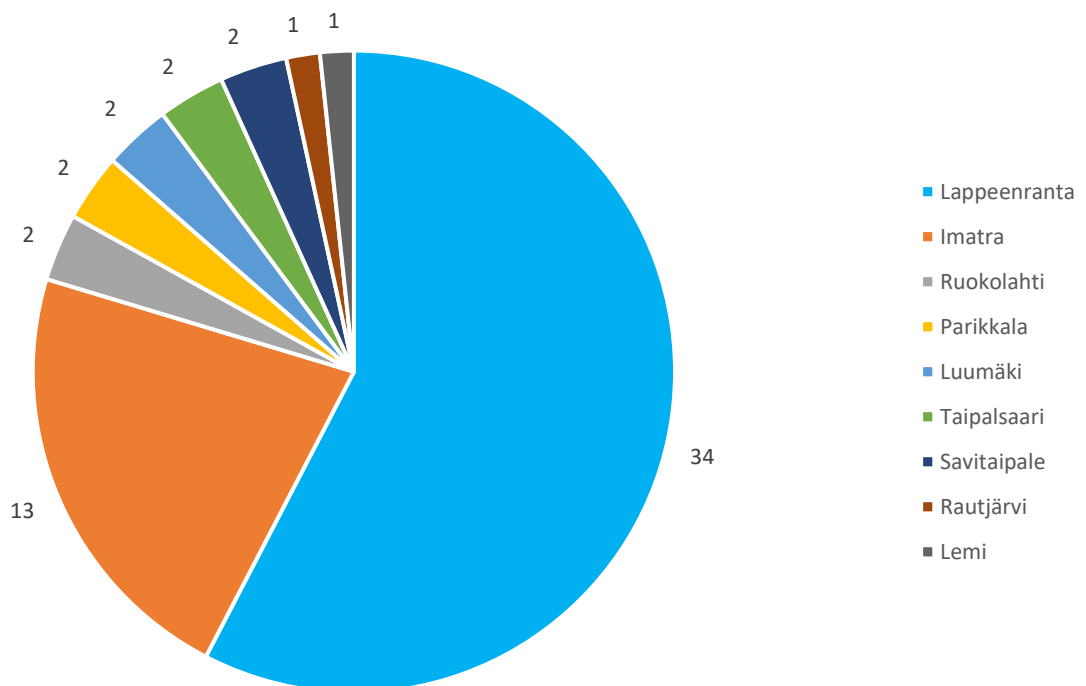
Yksityiskohtaisia huomioita

- Kotka on saamassa lähes kolmanneksen paikoista (18); Haminalle tulossa 7 ja Pyhtäälle 2 paikkaa.
- Virolahti on jäämässä yhteen paikkaan, Miehikkälä nolville.

Etelä-Karjala

Etelä-Karjala lukeutuu niihin maakuntiin, joissa maakuntakeskus on saamassa yksinään aluevaltuustoon ehdottoman enemmistön, reilulla marginaalilla. Aluevaltuuston 59 paikasta 34 kappaletta eli 58 % on menossa Lappeenrannalle. Ehdokaslistan maksimikoko on 73. Maakuntakeskuksen ja vahvan kakkoskaupunki Imatran varjoon jäävät kaikki loput kunnat alle neljäsosan yhteenlasketulla osuudella aluevaltuustopaikoista.

Etelä-Karjalan aluevaltuuston paikkajako kunnittain:
Ennuste vuoden 2017 kuntavaalien äänimäärien mukaan

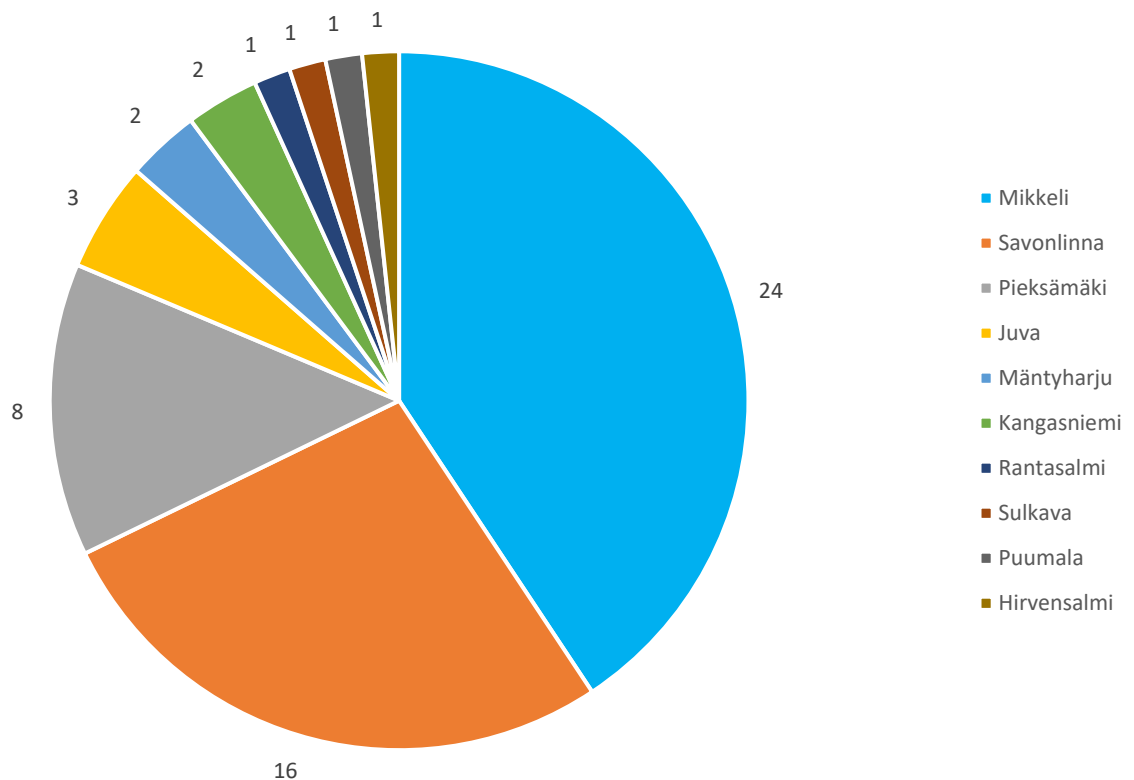
Yksityiskohtaisia huomioita

- Vahva seutukaupunki Imatra on saamassa aluevaltuustosta 13 paikkaa
- Kahden paikan kuntia ovat Ruokolahti, Parikkala, Luumäki, Taipalsaari ja Savitaipale.
- Rautjärvi ja Lemi ovat jäämässä yhteen paikkaan. Nollakuntia Etelä-Karjalassa ei ole.

Etelä-Savo

Etelä-Savossa maakuntakeskus Mikkeli on saamassa 59 aluevaltuustopaikasta 24 eli osuutena 41 %. Maakunnassa on lisäksi painoarvoltaan vahvoja seutukaupunkeja Savonlinna ja Pieksämäki. Puolet Etelä-Savon kunnista joutuu tyytymään yhteen paikkaan aluevaltuustossa tai jäämään kokonaan ilman.

Etelä-Savon aluevaltuuston paikkajako kunnittain:
Ennuste vuoden 2017 kuntavaalien äänimäärien mukaan

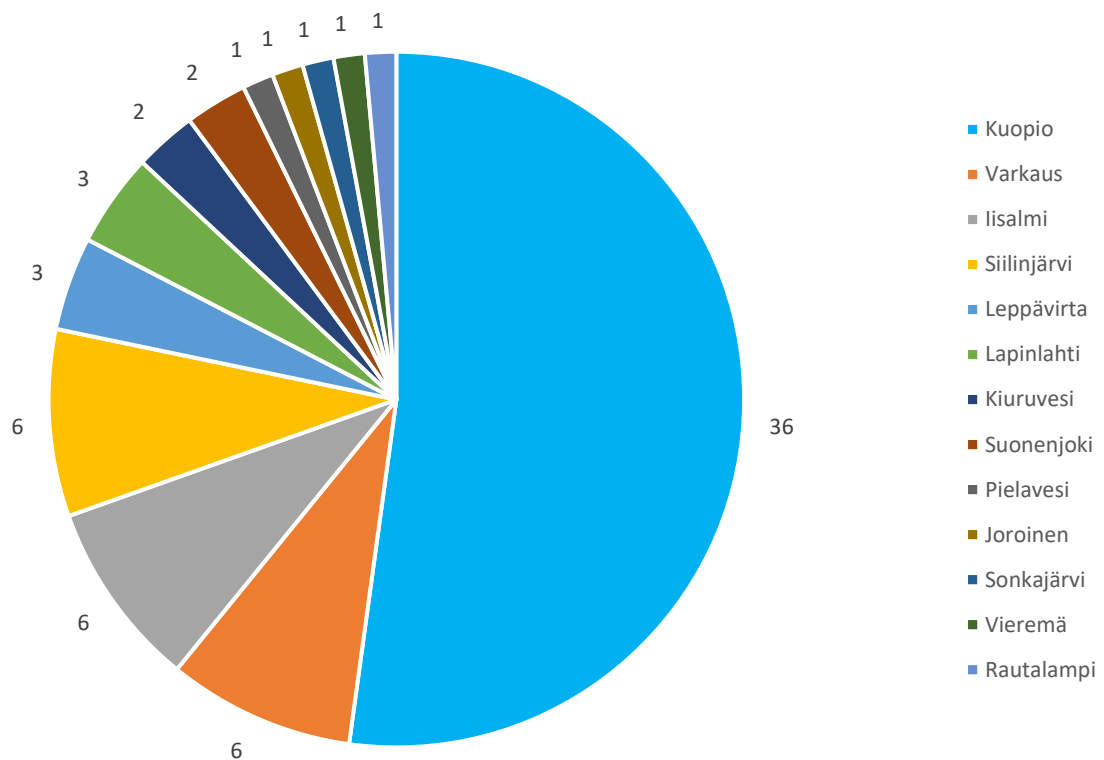
Yksityiskohtaisia huomioita

- Mikkelin lisäksi merkittäviä määriä aluevaltuustopaikkoja ovat saamassa Savonlinna (16) ja Pieksämäki (8).
- Enemmän kuin yhden paikan ovat lisäksi saamassa Juva (3) sekä Mäntyharju ja Kangasniemi (2).
- Rantasalmi, Sulkava, Puumala ja Hirvensalmi jäävät yhteen paikkaan, Pertunmaa ja Enonkoski jäävät nolville.

Pohjois-Savo

Pohjois-Savo on maakunta, jossa kuntavaalien äänestystietojen perusteella yhdistyy keskuskaupungin ehdoton enemmistö (36 paikkaa, 52 %) aluevaltuustossa ja huomattava määrä kuntia kokonaan ilman edustusta. Aluevaltuuston koko on 69 ja ehdokaslistan enimmäispituus 86 ehdokasta. **[Korjattu valtuuston ja listan koko]**

Pohjois-Savon aluevaltuuston paikkajako kunnittain.
Ennuste vuoden 2017 kuntavaalien äänimäärien mukaan

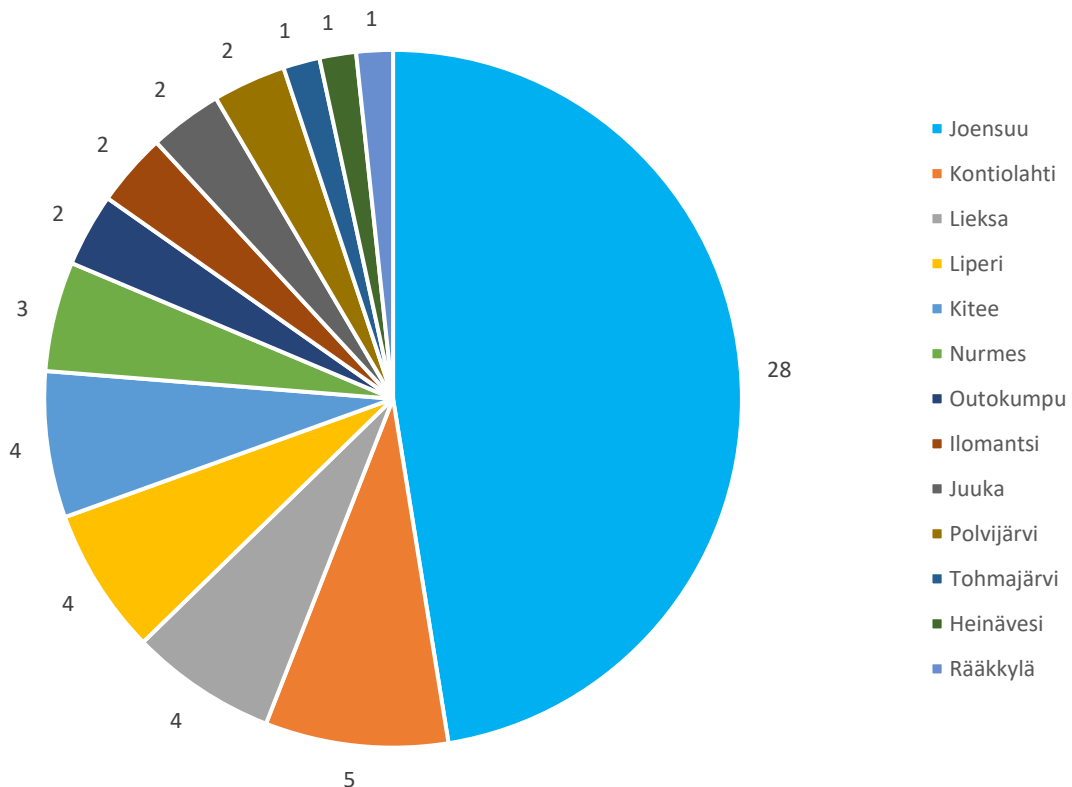
Yksityiskohtaisia huomioita

- Yli yhden paikan suuruisia edustuksia ovat saamassa Kuopion lisäksi Varkaus, Iisalmi ja Siilinjärvi (6), Leppävirta ja Lapinlahti (3) sekä Kiuruvesi ja Suonenjoki (2).
- Yhteensä paikkaan ovat jäämässä Pielavesi, Joroinen, Sonkajärvi, Vieremä ja Rautalampi.
- Kokonaan ilman paikkaa aluevaltuustossa ovat jäämässä Kaavi, Tuusniemi, Keitele, Vesanto, Tervo ja Rautavaara.

Pohjois-Karjala

Pohjois-Karjalassa maakuntakeskus Joensuu on 28 paikallaan saamassa 47 prosentin osuuden 59-paikkaisesta aluevaltuustosta eli on lähellä ehdotonta enemmistöä. Kaikkien muiden kuntien osuudet ovat yksinään vaatimattomia. Ehdokaslistan maksimikoko on 73 ehdokasta. **(Korjaus: Poistettu maininta Valtimosta, joka on äskettäin liitetty Nurmekseen. Muutoksella ei ole vaikutusta paikkojen jakautumiseen.)**

Pohjois-Karjalan aluevaltuuston paikkajako kunnittain.
Ennuste vuoden 2017 kuntavaalien äänimäärien mukaan

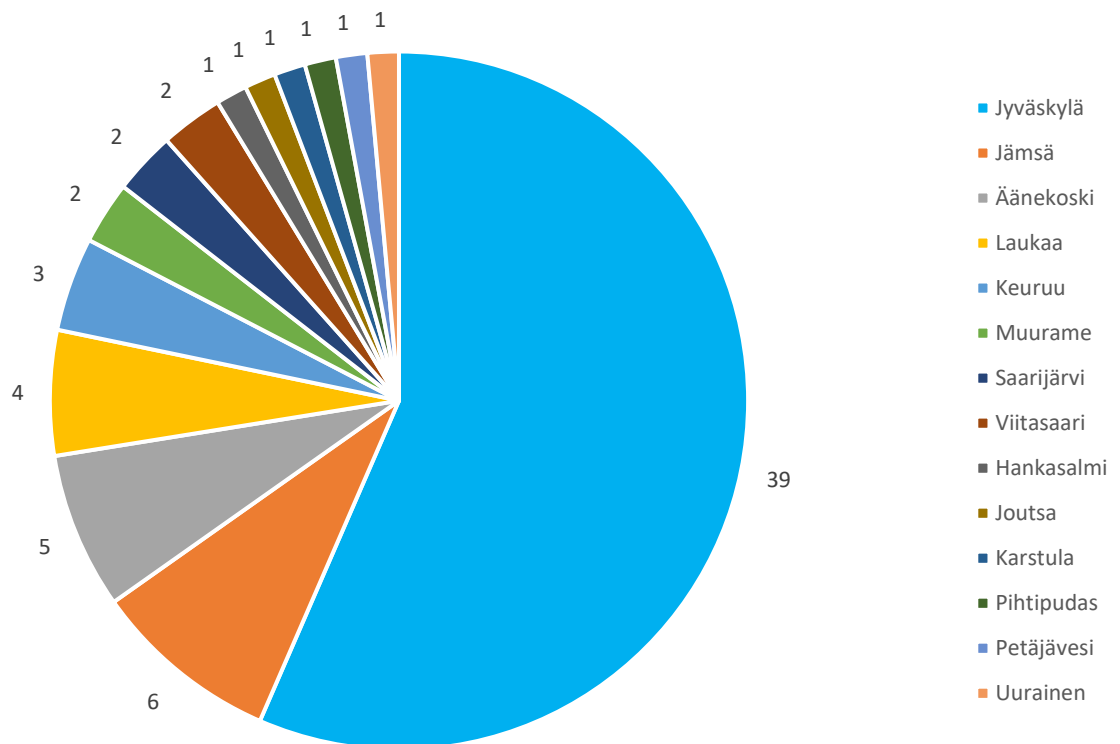
Yksityiskohtaisia huomioita

- Pohjois-Karjalassa ei ole selkeää kakkoskaupunkia, ainakaan aluevaltuustoedustusten perusteella, vaan Kontiolahti, Lieksa, Liperi ja Kitee ovat edustukseltaan suunnilleen samaa kokoluokkaa (4–5 paikkaa, 7-8 %)
- Nurmes on saamassa kolme paikkaa, Outokumpu, Ilomantsi Juuka ja Polvijärvi kukin kaksi.
- Tohmajärvi, Heinävesi ja Rääkkylä ovat jäämässä yhteen paikkaan.

Keski-Suomi

Keski-Suomen aluevaltuuston koko tulisi olemaan 69 valtuutettua, jolloin ehdokaslistan enimmäiskoko on 86. Maakuntakeskus Jyväskylä on ottamassa selvän ehdottoman enemmistön eli 39 paikkaa (57 %). Keski-Suomessa myös kokonaan ilman paikkaa jäävien kuntien määrä on merkittävä (8).

Keski-Suomen aluevaltuuston paikkajako kunnittain:
Ennuste vuoden 2017 kuntavaalien äänimäärien mukaan

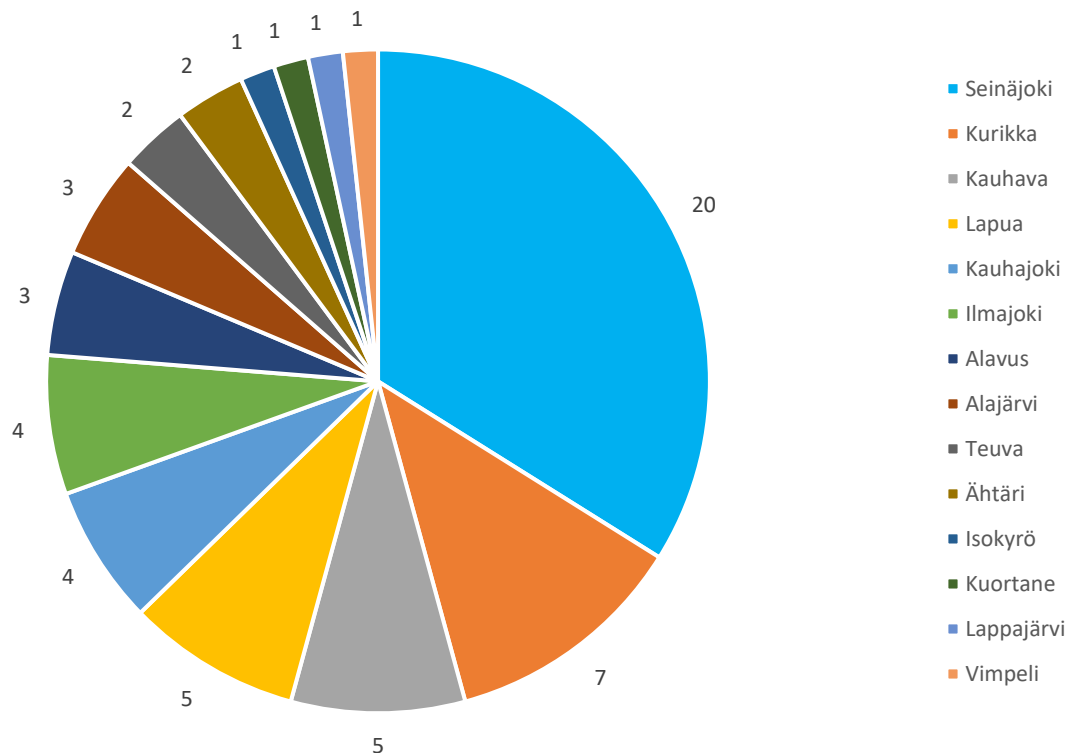
Yksityiskohtaisia huomioita

- Vain seitsemän kuntaa (Jämsä, Äänekoski, Laukaa, Keuruu, Muurame, Saarijärvi ja Viitasaari) saisi enemmän kuin yhden paikan.
- Yhteen paikkaan joutuisivat tyytymään Hankasalmi, Joutsa, Karstula, Pihtipudas, Petäjävesi ja Uurainen.
- Kokonaan ilman paikkoja jäisivät Konnevesi, Toivakka, Kinnula, Multia, Kyyjärvi, Kannonkoski, Kivijärvi ja Luhanka.

Etelä-Pohjanmaa

Tämän selvityksen maakunnista Etelä-Pohjanmaa on se, jossa maakuntakeskuksen painoarvo tulevassa 59 paikan aluevaltuustossa on pienin, tosin tässäkin tapauksessa se on saamassa yli kolmasosan paikoista (20 paikkaa, 34 %). Enemmistöä Seinäjoki ei siis pysty saamaan ilman liittoutumista vähintään kahden muun kunnan kanssa. Ehdokaslistan maksimikoko on 73.

Etelä-Pohjanmaan aluevaltuuston paikkajako kunnittain:
Ennuste vuoden 2017 kuntavaalien äänimäärien mukaan

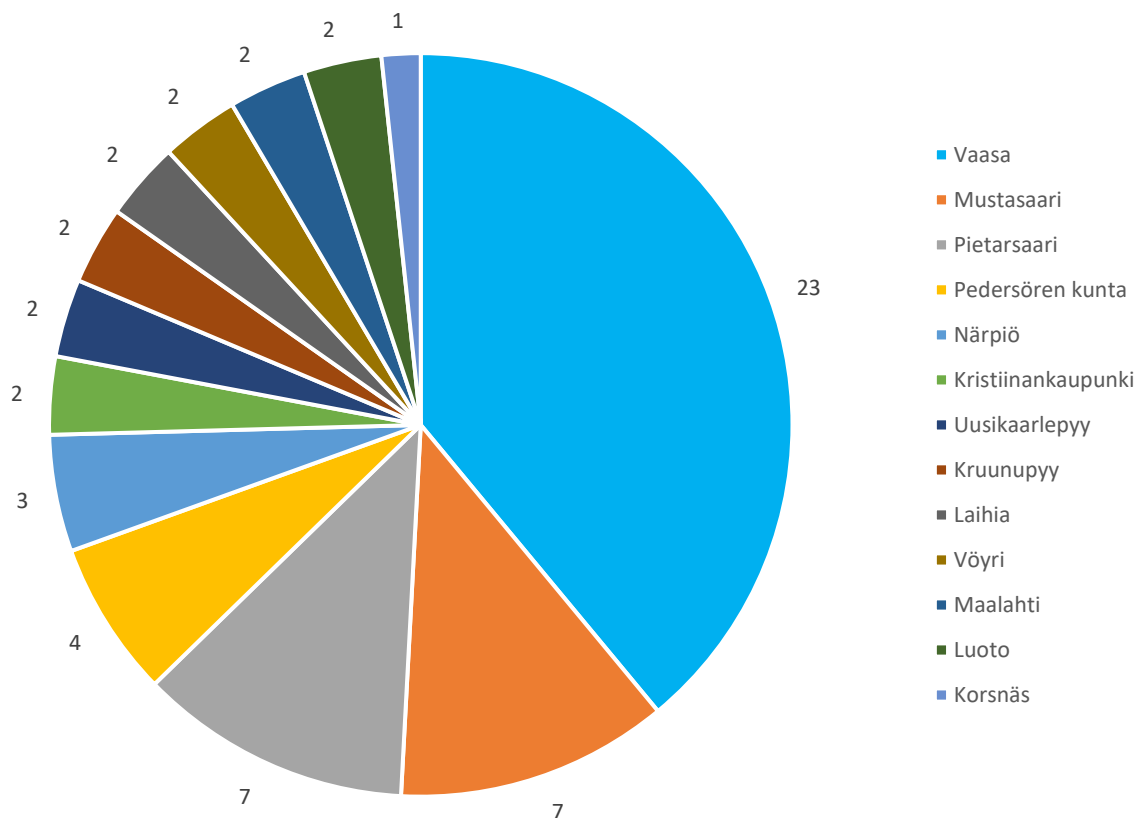
Yksityiskohtaisia huomioita

- Enemmän kuin yhden paikan aluevaltuustoon ovat saamassa Kurikka (7), Kauhava (5), Lapua (5), Kauhajoki ja Ilmajoki (4), Alavus ja Alajärvi (3), sekä Teuva ja Ähtäri (2).
- Yhteen paikkaan ovat yltämässä Isokyrö, Kuortane, Lappajärvi ja Vimpeli.
- Evijärvi, Soini, Isojoki ja Karijoki eivät ole omilla äänillään ylittämässä äänikynnystä eli ovat vaarassa jäädä ilman edustusta.

Pohjanmaa

Pohjanmaan maakunnassakin aluevaltuuston kokoonpanossa maakuntakeskus Vaasa tulee painottumaan voimakkaasti, vaikka se onkin vähiten keskittyneiden maakuntien luokassa (Vaasa 23 paikkaa eli 39 %). Tosin yhdessä Mustasaaren kanssa se pystyy muodostamaan enemmistön 59-paikkaisessa aluevaltuustossa. Ehdokaslistan maksimikoko on 73 ehdokasta.

Pohjanmaan maakunnan aluevaltuuston paikkajako kunnittain:
Ennuste vuoden 2017 kuntavaalien äänimäärien mukaan

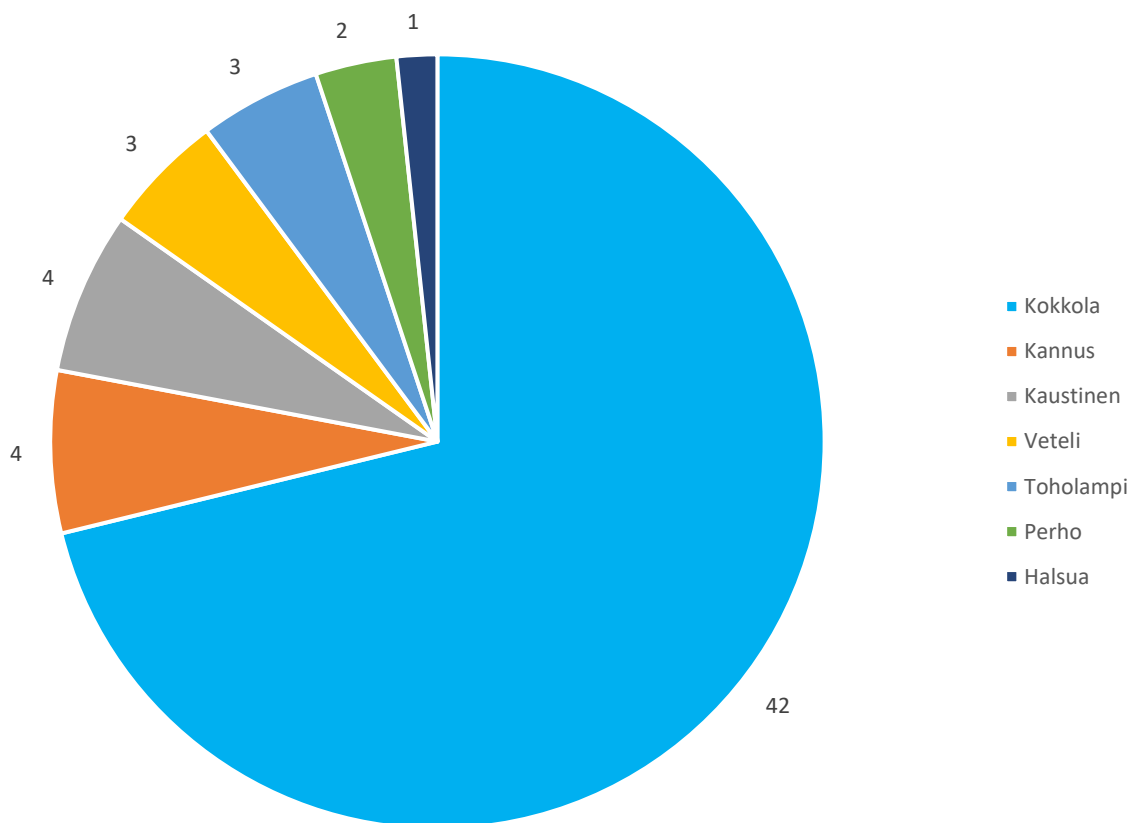
Yksityiskohtaisia huomioita

- Mustasaari ja Pietarsaari ovat saamassa seitsemän paikkaa, Pedersöre neljä ja Närpiö kolme.
- Kahteen paikkaan ovat jäämässä Kristiinankaupunki, Uusikaarlepyy, Kruunupyö, Laihia, Vöyri, Maalahti ja Luoto.
- Korsnäsistä läpi pääsee yksi, Kaskisista ei yhtäkään.

Keski-Pohjanmaa

Keski-Pohjanmaan aluevaltuusto on keskittymässä maakuntakeskukselle selkeämmin kuin missään muussa tämän selvityksen maakunnassa. Kokkola on ottamassa tarjolla olevasta 59 paikasta peräti 42 (osuus 71 %). Tällaisella osuudella päätöksenteko maakunnan sosiaali- ja terveystalvveluista voi tapahtua käytännössä kokonaan kokkolalaisten voimin. Ehdokaslistan maksimikoko on 73 ehdokasta.

Keski-Pohjanmaan aluevaltuuston paikkajako kunnittain:
Ennuste vuoden 2017 kuntavaalien äänimäärien mukaan

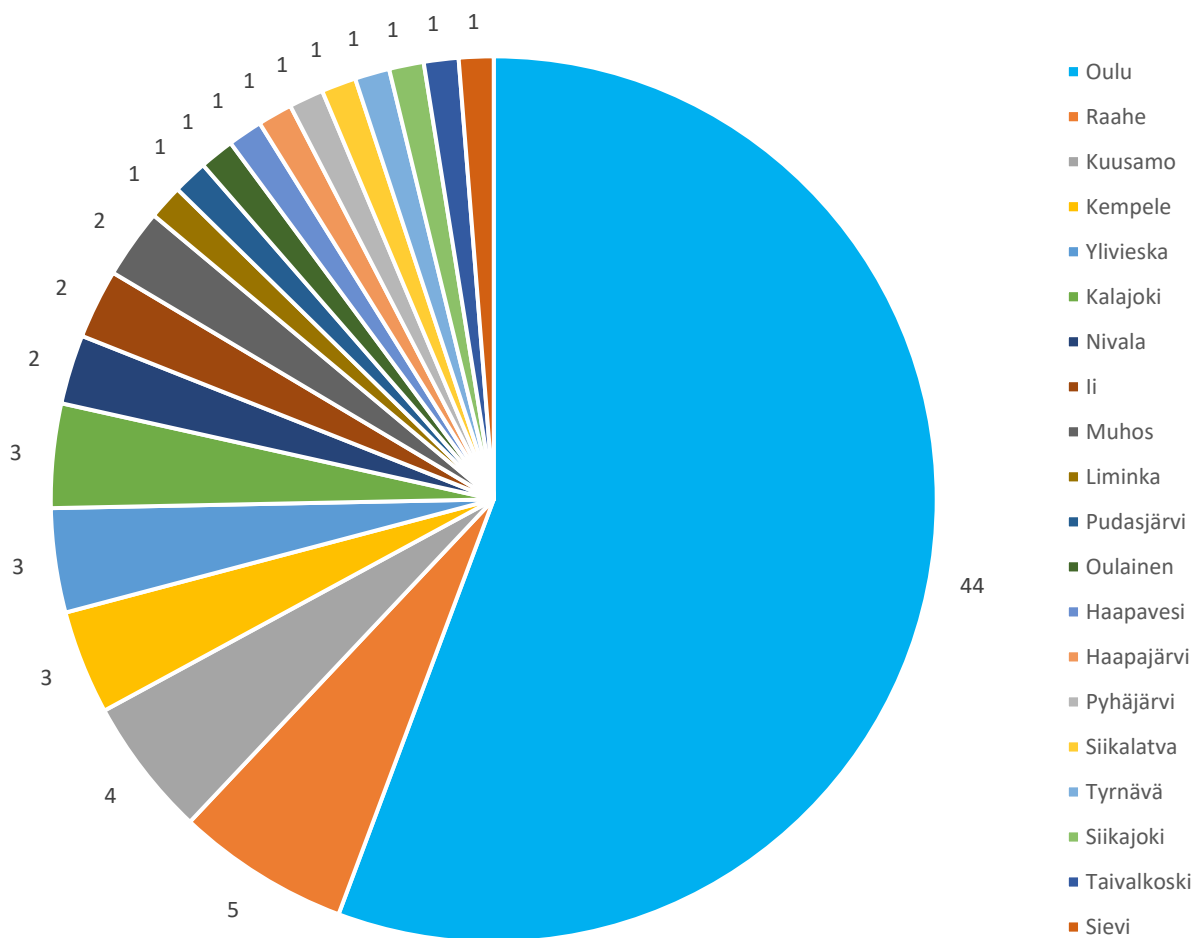
Yksityiskohtaisia huomioita

- Useampi kuin yksi paikka on menossa Kannukselle, Kaustiselle, Vetelille, Toholammille ja Perholle.
- Halsua on saamassa yhden paikan, Lestijärvi jäämässä nolville.

Pohjois-Pohjanmaa

Pohjois-Pohjanmaan tapauksessa valtuuston koko tulisi olemaan 79 valtuutettua, jolloin ehdokaslistan enimmäiskoko on 98. Vuoden 2017 kuntavaaliäänien suhteessa tarkasteltuna Oulu saisi 79 aluevaltuustopaikasta reilusti ehdottoman enemmistön (44 paikkaa). Tämä riittää yksinään enemmistöön (56 %) aluevaltuustossa.

Pohjois-Pohjanmaan aluevaltuuston paikkajako kunnittain:
Ennuste vuoden 2017 kuntavaalien äänimäärien mukaan

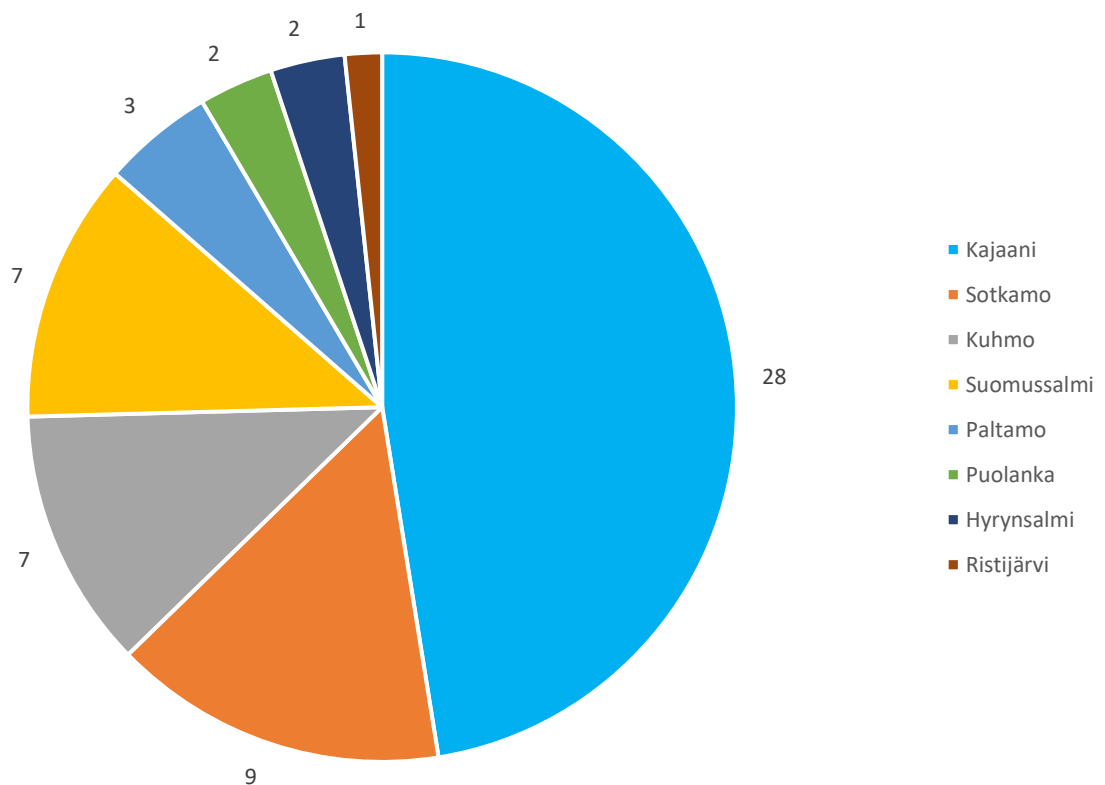
Yksityiskohtaisia huomioita

- Vain kahdeksan kuntaa (Raahe, Kuusamo, Kalajoki, Kempele, Ylivieska, Ii, Muhos ja Nivala) saivat enemmän kuin yhden paikan.
- Yhteen paikkaan joutuisivat tyytymään Haapajärvi, Haapavesi, Liminka, Oulainen, Pudasjärvi, Pyhäjärvi, Sievi, Siikajoki, Siikalatva, Taivalkoski ja Tyrnävä.
- Kokonaan ilman paikkoja jäisivät Alavieska, Hailuoto, Kärsämäki, Lumijoki, Merijärvi, Pyhäjoki, Pyhäntä, Reisjärvi, Vaala ja Utajärvi.

Kainuu

Kainuun aluevaltuuston koko on 59 ja ehdokaslistan enimmäispituus siten 73 ehdokasta. Kajaani kerää lähes puolet eli 28 paikkaa (47 %). Tarkastelu tässä on tosin vuoden 2017 äänestystietojen mukaan tehty, joten Kajaanin osuus voi vuoden 2022 aluevaaleissa nousta jo yli 50 prosentin. Maakunnan väestökehitys on negatiivinen, ja vaikka myös Kajaanin väkiluku on laskusuunnassa, sen suhteellinen osuus maakunnan väkiluvusta kasvaa, koska muiden kuntien väkiluvun negatiivinen kehitys on suhteellisesti nopeampaa.⁴

Kainuun aluevaltuuston paikkajako kunnittain:
Ennuste vuoden 2017 kuntavaalien äänimäärien mukaan

Yksityiskohtaisia huomioita

- Kajaanin jälkeen melko tasavahvoja ovat Sotkamo (9 paikkaa), Kuhmo (7) ja Suomussalmi (7).
- 1–3 paikkaa ovat saamassa Paltamo, Puolanka, Hyrynsalmi ja Ristijärvi. Nollakuntia Kainuussa ei ole.

⁴ Kainuun liitto: Väestötilastoja <https://kainuunliitto.fi/tietopalvelut/tilastot/vaesto-ja-muuttoliike/>

Lappi

Lapin aluevaltuuston koko on 59, ja listan maksimipituus näin ollen 73 ehdokasta. Rovaniemi saisi 59 paikasta 22 (osuus paikoista 37 %), ja Kemi sekä Tornio kumpikin 8. Enemmistö syntyy Rovaniemen ja jommankumman näistä äänillä.

Lapin aluevaltuuston paikkajako kunnittain:
Ennuste vuoden 2017 kuntavaalien äänimäärien mukaan

Yksityiskohtaisia huomioita

- Kokonaan ilman paikkoja jäisivät Enontekiö, Muonio, Pelkosenniemi, Savukoski ja Utsjoki.
- Yhteen paikkaan joutuisivat tyytymään Kolari, Posio, Ranua, Salla, Simo, Tervola, Pello ja Ylitornio.
- Useamman kuin yhden paikan saivat suurimpien kaupunkien lisäksi vain Keminmaa, Kemijärvi, Sodankylä, Inari ja Kittilä.

Suurten etäisyyksien vuoksi Lapin kohdalla on muuta maata relevantimpaa tarkastella myös edustuksen seutukunnittaisista jakautumista. Rovaseutu ja Meri-Lappi yhdessä keräävät tässä tarkastelussa peräti 75 prosenttia paikoista Lapin tulevassa aluevaltuustossa.

Seutukunta	Paikkamäärä	Osuus paikoista %
Rovaseutu	23	39
Meri-Lappi	21	36
Itä-Lappi	5	8
Ylä-Lappi	5	8
Tunturi-Lappi	3	5
Tornionlaakso	2	3

Luettelo niistä Uudenmaan ulkopuolisista kunnista, joissa annettujen kuntavaaliäänten yhteismäärä jää aluevaltuustojen vaalissa piilevän äänikynnyksen alapuolelle

Alavieska	Kuhmoinen	Pyhäranta
Aura	Kustavi	Rautavaara
Enonkoski	Kyyjärvi	Reisjärvi
Enontekiö	Kärsämäki	Ruovesi
Evijärvi	Lestijärvi	Sauvo
Hailuoto	Luhanka	Savukoski
Humppila	Lumijoki	Siikainen
Isojoki	Marttila	Soini
Juupajoki	Merijärvi	Taivassalo
Jämijärvi	Miehikkälä	Tervo
Kaavi	Multia	Toivakka
Kannonkoski	Muonio	Tuusniemi
Karjajoki	Nousiainen	Urdala
Kaskinen	Oripää	Utajärvi
Keitele	Pelkosenniemi	Utsjoki
Kihniö	Pertunmaa	Vaala
Kinnula	Pomarkku	Vehmaa
Kivijärvi	Punkalaidun	Vesanto
Konnevesi	Pyhäjoki	Vesilahti
Koski Tl	Pyhäntä	

Lisätiedot:

Antti Vesala, vt. toiminnanjohtaja

antti.vesala@toivoajatuspaja.fi